

Πίνακας 23. Επεκτάσεις σχεδίου στο Ωραιοκάστρο (στρέμματα)

Χρονολογία	Επέκταση	Περιοχές	Συνολική έκταση σχεδίου
1939	1.229	Παλαιόκαστρο (Φιλοθέη), Ωραιοκάστρο (Παράδεισος)	1.229
1960	330	Γαλήνη	1.559
1964	194	Πεύκα	1.753
1994	1.200	Παλαιόκαστρο, Ωραιοκάστρο	2.953
1995-2001	280	Γαλήνη	3.233
1995-2001	4.217	Επέκταση	7.450

Η σημαντικότερη, ωστόσο, εξέλιξη της περιόδου ήταν η διαδικασία ένταξης στο σχέδιο πόλης περίπου 4.200 στρεμμάτων, που ανέβασαν τη ρυμοτομία του Ωραιοκάστρου σε 7.000 στρέμματα περίπου, έναντι 3.000 στρεμμάτων που καταλάμβανε από την ίδρυσή του ως το 2004 (βλ. Πίνακα 23). Για την έκταση αυτή των 4.200 στρεμμάτων καθορίστηκαν οι χρήσεις γης και η αναλογία οικοδομήσιμων και κοινοφελών χώρων. Οι υπό ένταξη εκτάσεις απλώνονταν στις εξής περιοχές: (α) Ανατολικά έως τα όρια με την Ευκαρπία, το Μελισσοχώρι και τη νότια πλευρά της Γαλήνης. (β) Στην περιοχή Αμφιθέας και γύρω από αυτή (νότια από την οδό Κονταξοπούλου). (γ) Στην περιοχή δυτικά από το Παλαιόκαστρο και μέχρι τα όρια με τη Νεοχωρούδα (Φιλοθέη). Με τις νέες επεκτάσεις η οικιστική έκταση του Ωραιοκάστρου υπεردιπλασιάστηκε.

Η οδοποιία παρέμεινε πρωτεύον ζήτημα στον Δήμο Ωραιοκάστρου και στην περίοδο 1999-2002. Η διάνοιξη και κρασπέ-

Ρυμοτομία Παλαιοκάστρου. Λήψη 1998.

Πίνακας 24. Διάνοιξη και κρασπέδωση δρόμων περιοχών επέκτασης και ασφαλτοστρώσεις

Έργο	Ποσό	Πηγή χρηματοδότησης
Διάνοιξη και κρασπέδωση δρόμων περιοχών επέκτασης στην περιοχή Ωραιοκάστρου	114	Ίδιοι πόροι
Διάνοιξη και κρασπέδωση δρόμων περιοχών επέκτασης στα δυτικά του Παλαιοκάστρου	104	Ίδιοι πόροι
Διάνοιξη και κρασπέδωση δρόμων περιοχών επέκτασης στα ανατολικά του Παλαιοκάστρου	177	Ίδιοι πόροι
Διάνοιξη και κρασπέδωση δρόμων περιοχών επέκτασης στην περιοχή Ρέματος	41	Ίδιοι πόροι
Ασφαλτοστρώσεις διαφόρων οδών παλαιάς ρυμοτομίας	115	Ίδιοι πόροι
Τεχνικά έργα στο ρέμα Παπά	40	Ίδιοι πόροι
Κατασκευή δικτύου ομβρίων στις οδούς Τσαφαρίδη, Τσαμειδίη κτλ.	71	Πρόγραμμα «ΕΠΤΑ»
Ασφαλτόστρωση οδού Αγ. Δημητρίου (πάνω από την Παιδόπολη)	25	Ίδιοι πόροι
Ασφαλτοστρώσεις οδών παλαιάς ρυμοτομίας	207	Ίδιοι πόροι
Ασφαλτοστρώσεις οδών περιοχής επέκτασης Εξαδακτύλου, Σολωμού, Θησέως, Σουλίου, Χαραβοπούλου κτλ.	72	Δανειοδότηση
Ασφαλτοστρώσεις οδών περιοχής επέκτασης Αυλίδας, Πάικου, Αγ. Άννης, Κεραμωτής, Ζ. Πηγής, Ηρακλείτου	104	Δανειοδότηση
Κατασκευή οδού προς Μελισσοχώρι	200	Νομαρχία Θεσσαλονίκης
Ασφαλτόστρωση οδού Θερμαϊκού (που συνδέει τη Γαλήνη, τις εργατικές κατοικίες και τη Συμμαχική Οδό)	60	Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας
Ασφαλτόστρωση των οδών: Δημοκρατίας, Ευτυχίας, Κονταξοπούλου, Θεσσαλονίκης κτλ.	170	Πρόγραμμα «ΕΠΤΑ»
Σύνολο	1.490	

1. Μικρά γήπεδα ποδοσφαίρου (5x5) για την εξάσκηση των νέων στο Δημοτικό Γυμναστήριο.

2. Διάνοξη οδών για την επέκταση του σχεδίου. Ασφαλτόστρωση της οδού προς Νεοχωρούδα.

δωση δρόμων στις περιοχές επέκτασης και οι ασφαλτοστρώσεις παλαιών και νέων δρόμων που πραγματοποιήθηκαν από το 1999 ως το 2002 απαιτήσαν 1.500 εκατομμύρια δραχμές (βλ. Πίνακα 24). Ποσοστό 62% αυτού του ποσού προήλθε από ίδιους πόρους του Δήμου, ποσοστό 13% από δανειοδότηση από το Δημόσιο και το υπόλοιπο 25% από ευρωπαϊκά προγράμματα ή δημόσιους φορείς.

Το 2002 προχώρησε η κατασκευή της οδού Κονταξοπούλου, του περιφερειακού άξονα που συνδέει το Ωραιόκαστρο με το Παλαιόκαστρο και χωρίζει την οικιστική περιοχή από την περιοχή που χαρακτηρίστηκε υπό ένταξη. Ο δρόμος αυτός – με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και νησίδα ενός μέτρου – αποτέλεσε μια νέα είσοδο στους οικισμούς του Δήμου και αποσυμφόρησε τον κυκλοφοριακό φόρτο.

Ταυτόχρονα με όλα αυτά τα τεχνικά έργα, εξελίχθηκαν οι εργασίες για την κατασκευή του δρόμου Ωραιόκαστρου-Θεσσαλονίκης, με πλάτος 20 μέτρα, ανά δύο λωρίδες ανόδου και καθόδου, διαχωριστική νησίδα και ηλεκτροφωτισμό. Ήταν ένας δρόμος ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Η εποχή στην οποία οι Ωραιόκαστρίτες, με προσωπική εργασία, φύτευαν δενδρύλλια γύρω από τον στενό, παλαιό αγροτικό δρόμο για να προσελκύσουν παραθεριστές είχε περάσει. Ο Δήμος κατασκεύασε τον δρόμο στην περιοχή της αρμοδιότητάς του, δηλαδή σε μήκος 1.000 μέτρα, και φρόντισε για την ολοκλήρωση των μελετών κατασκευής και περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το υπόλοιπο τμήμα (προϋπολογισμού 1,6 δισεκατομμυρίων δραχμών).

Στον τομέα της ύδρευσης πραγματοποιήθηκαν πολλές νέες γεωτρήσεις στις θέσεις (α) Καρύδια, (β) αντλιοστάσιο Γαλήνης, (γ) Βοσκή (αφ. αγρ. 1073), (δ) Συμμαχική Οδός (αφ. αγρ. 1173), (ε) οδός Υψηλάντη, (στ) Σεμίραμις, (ζ) αντλιοστάσιο Ευόσμου, (στ) οδός Τσαφαιδίδη (όπου και ρέμα), (ζ-η) Φουντουκιάδη (δύο γεωτρήσεις), (θ) ρέμα Γαλήνης, (ι) Τούμπα, (ια) κάμπος, (ιβ) λιβάδι, (ιγ) θέση βοσκή, (ιδ-ιστ) τρεις ακόμη στο βουνό. Οι γεωτρήσεις αυτές απέδωσαν συνολικά 2.000 κ.μ. νερό την ώρα. Κατασκευάστηκε αγωγός μεταφοράς από τις γεωτρήσεις της βοσκής και της Συμμαχικής Οδού στο αντλιοστάσιο Ευόσμου, συνδέθηκε το αντλιοστάσιο της Αγίας Παρασκευής με το αντλιοστάσιο του Αγίου Αθανασίου, αντικαταστάθηκαν παλαιότεροι αγωγοί, κατασκευάστηκαν νέες δεξαμενές που δεκαπλασίασαν σχεδόν τον αποθηκευτικό χώρο νερού και αποκαταστάθηκαν βλάβες στα υφιστάμενα αντλιοστάσια και σε παλαιότερες γεωτρήσεις.

Στην περίοδο 1999-2002 πραγματοποιήθηκε το πρό-

3. Το δημοτικό γήπεδο.

4. Διαμόρφωση του χώρου του δημοτικού γηπέδου.

1. Ο ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου στο Ωραιόκαστρο, ενοριακή εκκλησία της Ιεράς Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, στην οποία υπάγεται το Ωραιόκαστρο από της συστάσεώς της το 1974.

2. Το ναΐδιο της Αγίας Παρασκευής, στον τόπο παλαιού αγιάσματος.

το και δυσχερέστερο βήμα για την κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου από την Εταιρεία Αποχετεύσεων, δηλαδή η εκπόνηση της τεχνικής μελέτης για τη διαμόρφωση των ρεμάτων και των χειμάρρων, καθώς και το δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων στη νέα ρυμοτομία. Επίσης, κατασκευάστηκαν αγωγοί ακαθάρτων στην οδό Θεσσαλονίκης έως την Υψηλάντου (περιοχή ΟΑΕΔ), στο βορειοανατολικό άκρο του Ωραιοκάστρου, στην οδό Κονταξοπούλου και στο νότιο άκρο του Παλαιοκάστρου. Κατασκευάστηκε, ακόμη, αγωγός ομβρίων στην οδό Θεσσαλονίκης, από τη λεωφόρο Δημοκρατίας μέχρι την οδό Κονταξοπούλου, καθώς και αγωγός ομβρίων στη νέα ρυμοτομία, στην περιοχή του ΟΑΕΔ, για την περισυλλογή των υπόγειων υδάτων. Τα έργα αυτά κόστισαν πάνω από μισό δισεκατομμύριο δραχμές.

Στις 7 Ιουλίου 2000 εκδηλώθηκε πυρκαγιά στο δάσος Μελισσοχωρίου, η οποία λόγω δυνατών ανέμων επεκτάθηκε σε τρία μέτωπα και έκαψε 2.000 στρέμματα με χαμηλή βλάστηση και σιτοκαλαμιές, καθώς και 130 στρέμματα δάσους. Χάρη στις προσπάθειες των πυροσβεστών και των κατοίκων του Ωραιοκάστρου και με τη συμβολή των γειτονικών δήμων αποφεύχθηκε η εξάπλωση της πυρκαγιάς. Ο Δήμος χαρογράφησε την καμένη έκταση και συνέταξε πίνακα υλοτομίας, ώστε η Δασική Υπηρεσία του Νομού Θεσσαλονίκης να εκτελέσει τις εργασίες καθαρισμού. Στη συνέχεια συντάχθηκαν από τη Διεύθυνση Αναδασώσεων σε συνεργασία με τον Δήμο μελέτες για την αποκατάσταση της καμένης έκτασης.

Εφαρμόστηκε πρόγραμμα συστηματικού καθαρισμού ρεμάτων, πάρκων, πλατειών και γενικά δημοτικών χώρων και συγχρονισμένος τρόπος αποκομιδής απορριμμάτων και αντικειμένων, με την αγορά και χρήση του κατάλληλου εξοπλισμού.

Στην ίδια περίοδο αναμορφώθηκαν τοποθεσίες αναξιοποίητες στο Δάσος, το Παρκάκι και το Παλαιόκαστρο, που είχαν μετατραπεί σε χώρους ανεξέλεγκτης ρίψης μπαζών. Στις τοποθεσίες αυτές δημιουργήθηκαν ισάριθμα αναψυκτήρια. Η κατασκευή πραγματοποιήθηκε με δαπάνες των μισθωτών και εξασφάλισε έσοδα για τον Δήμο. Όχι μόνο μετέβαλε τις περιοχές και αξιοποίησε τις φυσικές αρετές τους αλλά και πρόσφερε στους κατοίκους του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης πρόσβαση στο δάσος και το πράσινο. Επίσης, αφού ο χώρος εναπόθεσης απορριμμάτων μεταφέρθηκε εκτός των ορίων του Ωραιοκάστρου, ο Δήμος δημιούργησε στην τοποθεσία *Καλόγερος*, που έχει έκταση 60 στρέμματα, χώρο περιβαλλοντικής αναψυχής.

3. Αποψη του ναού Αγίου Αθανασίου Παλαιοκάστρου, ενοριακού ναού της Ιεράς Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, στην οποία υπάγεται το Ωραιόκαστρο από της συστάσεώς της το 1974.

4. Το Πνευματικό Κέντρο Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου.

1

1. Ο ναός του Τιμίου Σταυρού στη Γαλίνη, ενοριακή εκκλησία της Ιεράς Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως.

2. Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, στον οικισμό των παλινοσσησάντων Ελληνοποντίων.

2

Παλαιότερη υπουργική απόφαση χωροθέτησε το Πάρκο Κεραίων στη θέση *Ψηλή Κορυφή* του Ωραιοκάστρου. Ο Δήμος προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο ακύρωσε την υπουργική απόφαση, δεδομένου ότι η διοίκηση του Δήμου προσκόμισε πλήρη φάκελο που αποδείκνυε ότι η περιοχή ήταν αναδασωτέα αλλά και ότι ανέκλυπταν κίνδυνοι για τις πτήσεις του αεροδρομίου *Μακεδονία*.

Η διαμόρφωση πλατειών μπροστά στο Δημαρχείο, τον ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου, το 1ο και 3ο Δημοτικό Σχολείο, η διαμόρφωση θέσεων στάθμευσης, η διαπλάτυνση των πεζοδρομίων, η οδοσήμανση των δρόμων και η μονοδρόμηση των κεντρικότερων μετέβαλαν την εικόνα της κεντρικής περιοχής του Ωραιοκάστρου και ρύθμισαν την κυκλοφορία.

Στον τομέα της σχολικής στέγης ολοκληρώθηκαν οι εργασίες κατασκευής του νέου δωδεκατάξιου Γυμνασίου Ωραιοκάστρου. Επίσης, κατασκευάστηκαν νέες αίθουσες στο 1ο Δημοτικό Σχολείο, στο τριώροφο κτίριο εμβαδού 300 τ.μ. που προστέθηκε στο ήδη υπάρχον. Συντηρήθηκαν τα σχολικά κτίρια και τοποθετήθηκαν νέα κτίσματα στα νηπιαγωγεία Ωραιοκάστρου και Παλαιοκάστρου.

Πρέπει, επίσης, να αναφερθεί η ίδρυση δημοτικών παιδικών σταθμών στον ΟΑΕΔ και δύο στην Παιδόπολη.

Στον τομέα του αθλητισμού τοποθετήθηκε στο Δημοτικό Γυμναστήριο προστατευτικό δάπεδο, διαμορφώθηκε ο περιβάλλον χώρος του και πραγματοποιή-

Το πάρκο που δημιουργήθηκε στην περιοχή του Καλόγερου.

*Αποψη Βρεφονηπιακού
Σταθμού του Δήμου
Ωραιόκαστρου,
που δημιουργήθηκε
στον χώρο του ΟΑΕΔ.*

θηκε ο εμπλουτισμός του με όργανα και αθλητικό εξοπλισμό. Στο δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου διαμορφώθηκε περίφραξη, προαύλιο, χώροι αποδυτηρίων και τοποθετήθηκε εξοπλισμός. Θεσπίστηκε επίσης πλαίσιο λειτουργίας και συντήρησης γυμναστηρίου και γηπέδου με ετήσιο προϋπολογισμό. Στο Δημοτικό Γυμναστήριο παραχωρήθηκαν γραφεία στους συλλόγους *Κερανώς, ΔΑΣΩ, Θρύλος* και *Ένωση Ποντίων και Φίλων*, καθώς και αίθουσα για το χορευτικό τμήμα της τελευταίας. Ακόμη, ο Δήμος εφάρμοσε προγράμματα άθλησης για όλους. Τέλος, εκπονήθηκαν μελέτες για την κατασκευή γηπέδων τένις και ποδοσφαίρου 5Χ5 δίπλα στον χώρο του Κλειστού Γυμναστηρίου.

Στον κοινωνικό τομέα δημιουργήθηκε *Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας*, με δωρεάν υπηρεσίες κατ' οίκον σε δημότες τρίτης ηλικίας. Επίσης, δημιουργήθηκε και λειτουργήσε *Τράπεζα Αί-*

ματος με αιμοδοσία ανά εξάμηνο, που συγκέντρωνε σαράντα φιάλες αίματος κάθε φορά. Οι αιμοδότες ασφαλίστηκαν για την περίπτωση ατυχήματος, όπως και όλοι οι μαθητές που φοιτούσαν στα δημόσια σχολεία του Δήμου. Λειτουργήσε *Σχολή Γονέων* καθώς και συμβουλευτική υπηρεσία για την παροχή υποστήριξης σε γυναίκες και παιδιά.

Στον πολιτιστικό τομέα, εκτός από τον εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης, λειτουργήσαν τμήματα ζωγραφικής για παιδιά και ενηλίκους, καθώς και ιδιαίτερο τμήμα αιογραφίας και τμήμα γλυπτικής. Επιπλέον, λειτουργήσε θεατρική ομάδα για ενηλίκους, η οποία ανέβασε την πρώτη θεατρική παράστασή της τον Μάιο του 2001. Το ίδιο έτος ιδρύθηκε ως αυτόνομο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ο Πολιτιστικός Οργανισμός, για να στεγάσει όλα τα πολιτιστικά τμήματα του Δήμου και να αναλάβει τη διοργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Στον περιβάλλοντα χώρο του Κονταξοπούλειου διαμορφώθηκε χώρος στάθμευσης 90 θέσεων μέσω του προγράμματος «Θησείας». Επίσης, αξιοποιήθηκαν ως υπαίθριοι χώροι στάθμευσης διαθέσιμες εκτάσεις σε όλες τις γειτονιές της πόλης, για να σταθμεύουν οι πολίτες δωρεάν.

Ορκωμοσία του Δημάρχου Ν. Μπάτος, μετά την τρίτη εκλογή του (2002), και των δημοτικών συμβούλων.

Ο περιφερειακός οδικός άξονας, που έλαβε την ονομασία οδός Χρυσάνθης Κονταξοπούλου, έχει πλάτος 20 μέτρων. Τις λωρίδες εισόδου και εξόδου χωρίζει νησίδα πλάτους ενός μέτρου. Συνδέει τους οικισμούς και χωρίζει την οικιστική από την υπό ένταξη περιοχή.

Η οδός Μακεδονικού Αγώνα στη συμβολή της με την οδό Κονταξοπούλου. Λήψη 1998.

14.3. Η περίοδος 2003-2006

Στις δημοτικές εκλογές του 2002 ο Δήμαρχος Νικόλαος Μπάτος επανεκλέχθηκε από τον πρώτο γύρο για τρίτη συνεχόμενη θητεία. Στο δημοτικό συμβούλιο, που πλέον το αποτελούσαν 19 και όχι 15 μέλη, εκλέχθηκαν (με αλφαβητική σειρά) οι εξής: Κωνσταντίνος Βλάχος, Ελευθέριος Δημητριάδης, Μαρία Εξαδακτύλου, Αικατερίνη Ιπλικτσόγλου-Υφαντίδου, Παναγιώτης Ισχνόπουλος, Δημήτριος Καρασαββίδης, Αθανάσιος Καρύδης, Ειρήνη Κέπετζη, Ενάγγελος Κονταλέκας, Αστέριος Μπάτος, Ναθαναήλ Παπαδόπουλος, Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Φώτιος Παρπόρης, Αναστάσιος Πολυχρονίδης, Σπυρίδων Σιταρίδης, Δημήτριος Τσακίρης, Αντώνιος Τσαμεσίδης, Παναγιώτης Τσαραμπουλίδης, Χρήστος Χαραβόπουλος. Οι τέσσερις από τους ανωτέρω συμβούλους εκλέχθηκαν για τρίτη συνεχόμενη φορά, οι πέντε για δεύτερη φορά και οι δέκα για πρώτη φορά. Διατηρήθηκε, έτσι, το ενδιαφέρον μείγμα εμπειρίας και νέων ιδεών.

Ο Δήμαρχος Νικόλαος Μπάτος επανεκλέχθηκε στο αξίωμα του αναπρωέδρου της ΤΕΔΚ Ν. Θεσσαλονίκης. Επίσης, εκλέχθηκε στους εξής φορείς: Στη μητροπολιτική Αναπτυξιακή Εταιρεία Θεσσαλονίκης, στην Εταιρεία Διανομής Αερίου, στη Βορειοδυτική Αναπτυξιακή Εταιρεία, στην Αναπτυξιακή Θεσσαλονίκης Α.Ε., στον Οργανισμό Τουριστικής Προβολής και Marketing Νομού Θεσσαλονίκης, στο Τεχνικό Συμβούλιο της Εταιρείας Υδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης, στο Συμ-

βούλιο Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγιστικών στο ΧΥΤΑ, στην Επιτροπή για τον έλεγχο πράξεων των ΟΤΑ και την εκδίκαση των προσφυγών κατά των πράξεων αυτών και στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο για την επιβολή πειθαρχικών ποινών σε αρετά μέλη της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.

Κεντρικό στοιχείο της θητείας 2003-2006 υπήρξε η συνέχιση της μακράς διαδικασίας για την επέκταση του σχεδίου πόλης κατά 4.217 στρέμματα. Η έκταση αυτή απλώνεται στο τμήμα προς Νεοχωρούδα, νότια της Γαλήνης και νοτιοανατολικά του παραδοσιακού οικισμού του Ωραιοκάστρου.

Άλλο αξιοσημείωτο έργο υπήρξε η διαπλάτυνση της οδού Ωραιοκάστρου-Θεσσαλονίκης, η οποία χρηματοδοτήθηκε με 12 εκατομμύρια ευρώ περίπου, μέσω του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας. Το έργο αφορούσε την κατασκευή του τμήματος του δρόμου από την αρχή του κλάδου 3 ανισόπεδου κόμβου Ωραιοκάστρου (βλ. πιο κάτω) ως τα όρια του οικισμού. Κατασκευάστηκε αρτηρία μήκους τεσσάρων χιλιομέτρων, με δύο λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, με κεντρική νησίδα πλάτους δύο μέτρων και πεζοδρόμια πλάτους επίσης δύο μέτρων. Παράλληλα, εκτελέστηκαν στραγγιστικά έργα, κατασκευάστηκαν αγωγοί ομβρίων, τοποθετήθηκε ηλεκτροφωτισμός και διαμορφώθηκαν κόμβοι στη Συμμαχική Οδό, στον οικισμό της Γαλήνης και στην οδό Κονταξοπούλου.

Ο δρόμος αυτός συνδέθηκε άμεσα με το δίκτυο της Εγνα-

1. Πάγιο αίτημα του Δήμου Ωραιοκάστρου ήταν η λειτουργία αστυνομικού τμήματος. Το αίτημα αυτό έγινε πραγματικότητα τον Σεπτέμβριο του 2006, όταν εγκαινιάστηκε το Τμήμα Τάξης Ωραιοκάστρου. Στεγάζεται υποδειγματικά σε κτίριο του ΟΑΕΔ, το οποίο παραχωρήθηκε δωρεάν.

τίας Οδού με ανισόπεδο κόμβο στη διασταύρωσή του με την οδό Λαγκαδά. Η κατασκευή του ανισόπεδου κόμβου εντάχθηκε σε έργο το οποίο περιέλαβε τη διαπλάτυνση της οδού Λαγκαδά σε μήκος 1,5 χιλιομέτρου από τη στροφή του Ωραιοκάστρου μέχρι την αερογέφυρα της Σταυρούπολης. Το έργο είχε προϋπολογισμό 20 εκατομμύρια ευρώ.

Στο εσωτερικό του οικισμού δημιουργήθηκε δημοτικός χώρος στάθμευσης και έγιναν έργα ανάπλασης της λεωφόρου Δημοκρατίας, του εμπορικότερου δρόμου, ώστε να υποστηριχθεί η τοπική αγορά. Αν κάποιος κάτοικος του 1950 ξυπνούσε ξαφνικά στο Ωραιοκάστρο των αρχών του 21ου αιώνα, δύσκολα θα αναγνώριζε το περιβάλλον στο οποίο έζησε. Τότε δεν υπήρχε ούτε ένας γιατρός σε απόσταση χιλιομέτρων, με εξαίρεση μερικούς ιδιοκτήτες ασπικών επαύλειων. Σήμερα λειτουργούν 52 ιδιωτικά ιατρεία, χωρίς να λάβουμε υπόψη το πολυϊατρείο του ΙΚΑ, καθώς και 10 φαρμακεία. Άλλοι τόσοι γιατροί από το Ωραιοκάστρο ασκούν το επάγγελμά τους σε διάφορα σημεία του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Απέναντι σε 10 καταστήματα που υπήρχαν τότε, λειτουργούν πλέον πάνω από 500 καταστήματα και γραφεία μέσα στο Ωραιοκάστρο και 2.500 επιχειρήσεις στην ευρύτερη περιοχή. Περιφερειακά σημεία συγκέντρωσης των επιχειρήσεων είναι η οδός Θεσσαλονίκης-Ωραιοκάστρου, η οδός Β. Γεωργίου, η οδός Αριστοτέλους, η παλαιά Συμμαχική Οδός και η Γαλήνη, που συγκεντρώνουν το ένα τέταρτο των επιχειρήσεων. Ποσοστό 10% των επιχειρήσεων βρίσκεται στο Παλαιοκάστρο. Σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις του Δήμου είναι συγκεντρωμένες στη λεωφόρο Δημοκρατίας και την οδό Κομνηνών, τις παλαιές κεντρικές οδούς του Ωραιοκάστρου (χωρίς να υπολογίζονται οι πάροδοί τους).

Στον τομέα της ασφάλειας, η έναρξη λειτουργίας αστυνομικού τμήματος στο Ωραιοκάστρο υπήρξε καρπός πολυετών προσπαθειών της δημοτικής αρχής και πάνδημο αίτημα των κατοίκων. Το Τμήμα Τάξης Ωραιοκάστρου στεγάζεται σε κτίριο που βρίσκεται στο βόρειο άκρο της περιοχής του ΟΑΕΔ, του οποίου ο Δήμος πέτυχε, γι' αυτόν τον σκοπό, τη δωρεάν παραχώρηση.

2. Το ΚΕΠ Ωραιοκάστρου, που βρίσκεται στην υπηρεσία των δημοτών του, είναι ένα από τα παραγωγικότερα της χώρας.

3. Το 3ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρου.

4. Το 1ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιοκάστρου.

1. Το ιατρείο του ΙΚΑ Ωραιοκάστρου.

2. Η κατασκευή του Δημοτικού Κολυμβητηρίου Ωραιοκάστρου. Λήψη 2004.

Στον τομέα της σχολικής στέγης κατασκευάστηκε το Δημοτικό Σχολείο Παλαιοκάστρου, έργο προϋπολογισμού 2,6 εκατομμυρίων ευρώ, σε οικόπεδο τριών στρεμμάτων. Το κτίριο έχει συνολική επιφάνεια 2.300 τ.μ. και περιλαμβάνει δώδεκα αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αίθουσα πειραμάτων φυσικής-χημείας, αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών, βιβλιοθήκη, γραφειακούς χώρους και όλα τα χρειώδη για ένα σύγχρονο σχολείο. Επίσης, ολοκληρώθηκε το 3ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρου, με γήπεδα βόλει-μπάσκετ και κερκίδες, δώδεκα αίθουσες διδασκαλίας και χώρους παρόμοιους με το προηγούμενο. Τα σχολεία αυτά λειτούργησαν το 2007.

Στον τομέα της υγείας επιτεύχθηκε η λειτουργία τοπικού ιατρείου του ΙΚΑ στο Ωραιοκάστρο, επί της οδού Λόρδου Βύρωνα, το οποίο εξυπηρετεί περίπου 25.000 ασφαλισμένους.

Σημαντικός εμπλουτισμός της καθημερινότητας των κατοίκων του Ωραιοκάστρου υπήρξε το ανοικτό κολυμβητήριο ολυμπιακών προδιαγραφών, το οποίο κατασκευάστηκε στην περιοχή του Κονταξοπούλειου Δημοτικού Γυμναστηρίου (2006). Η πισίνα του κολυμβητηρίου έχει διαστάσεις 50x25 μέτρα και έχει προβλεφθεί η λειτουργία της με θερμαινόμενο νερό. Προβλέφθηκε μελλοντικά να γίνει κλειστό το κολυμβητήριο.

Στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, συνεχίστηκε η διαμόρφωση της περιοχής Καλόγερος σε ένα μικρό παράδεισο. Στην παλαιά αυτή χωματερή διαμορφώθηκε μια τεχνητή λίμνη, έγιναν δενδροφυτεύσεις σε μεγάλη έκταση, τοποθετήθηκαν καθίσματα και φωτισμός και δημιουργήθηκε, έτσι, ένα μεγάλο πάρκο ασυνήθιστου κάλλους.

Το 2006 έβλεψε ένα άλλο σπουδαίο κεφάλαιο, την ανέλιξη του οποίου παρακολούθησε ο αναγνώστης. Ύστερα από σύμβαση του Δήμου με την Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης, η τελευταία ανέλαβε την υδροδότηση του Ωραιοκάστρου με νερό του Αλιάκμονα. Για τον σκοπό αυτόν κατασκευάστηκε νέα δεξαμενή χωρητικότητας 1.000 κ.μ., μέσω της οποίας υδροδοτούνται όλες οι κατοικίες του Ωραιοκάστρου. Για τη σύνδεση της περιοχής με το δίκτυο της ΕΥΑΘ κατασκευάστηκε μεταλλικός αγωγός μήκους 2.500 μέτρων περίπου.

3. Τα εγκαίνια του Δημοτικού Κολυμβητηρίου Ωραιοκάστρου.

4. Οι στεγασμένες κερκίδες του Δημοτικού Κολυμβητηρίου Ωραιοκάστρου.

1. Η τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε στο πάρκο του Καλόγερου.

2. Το Πνευματικό Κέντρο του Ι. Ν. Κοίμησης της Θεοτόκου και ο υπό κατασκευή Παιδικός Σταθμός «Αναπνοή».

14.4. Η περίοδος 2007-2010

Κεντρικό χαρακτηριστικό της τελευταίας αυτής περιόδου που εξετάζεται στην παρούσα αφήγηση υπήρξε η πρόοδος της διαδικασίας επέκτασης των 4.217 στρεμμάτων και η έναρξη της διαδικασίας για νέα επέκταση, η οποία περιέλαβε τη γη που αποχαρακτηρίστηκε γύρω από τους αρχαιολογικούς χώρους, τις μικροϊδιοκτησίες του Παλαιοκάστρου και τα αγροτεμάχια προς τη Συμμαχική Οδό. Ας σημειωθεί ότι οι χώροι που προορίζονται για πράσινο στις επεκτάσεις αυτές είναι πολλαπλάσιοι από εκείνους που προβλέπονται από τις αρμόδιες αρχές του ελληνικού κράτους, με βάση τον εφαρμοζόμενο σταθερότυπο. Το δεύτερο βασικό στοιχείο της περιόδου 2007-2010 υπήρξε η βαθμιαία παράδοση στην κυκλοφορία του σύγχρονου δρόμου Ωραιοκάστρου-Θεσσαλονίκης, της διαπλάτυνσης της οδού Λαγκαδά και της κατασκευής ανισόπεδου κόμβου που ενώνει τους δύο δρόμους. Το έργο αυτό –για το οποίο ήδη κάναμε λόγο– επιβράχυνε εντυπωσιακά τον χρόνο μετακίνησης από το Ωραιοκάστρο προς τη Θεσσαλονίκη, την Περιφερειακή Οδό και την Εγνατία Οδό και κατέστησε ασφαλείς τις μετακινήσεις. Το τρίτο βασικό στοιχείο της περιόδου 2007-2010 υπήρξε η πλήρης ανάληψη της υδροδότησης του Ωραιοκάστρου από την ΕΥΑΘ, με την οποία η τοπική αυτοδιοίκηση απαλλάχθηκε από ένα πρόβλημα που την ταλάνισε επί δεκαετίες. Ας ληφθεί υπόψη ότι οι τοπικές γεωτρήσεις είχαν πλέον εξαντληθεί.

Μέχρι να πραγματοποιηθεί η απογραφή του 2011 δε διαθέτουμε αδιαμφισβήτητα δεδομένα για τον πληθυσμό του Ωραιοκάστρου, ο οποίος, όμως, πρέπει να έχει υπερβεί τους 30.000 κατοίκους, καθώς συνεχίζεται η εγκατάσταση οικογενειών και κυρίως νέων γονέων με παιδιά. Η εξέλιξη αυτή έθεσε ως πρώτο καθήκον στον Δήμο την εξασφάλιση σχολικής στέγης και αθλητικών υποδομών για πληθυσμό πολλαπλάσιο από εκείνον που ανέφερε η απογραφή του 2001 και για τον οποίο υπολογίζεται η κρατική επιχορήγηση. Ταυτόχρονα, η γενική αύξηση του πληθυσμού οδήγησε στη ζήτηση υπηρεσιών για την τρίτη ηλικία. Έτσι, η δραστηριότητα του Δήμου στράφηκε στη δημιουργία σχολικής στέγης, χώρων άθλησης, χώρων πολιτισμού και κοινωνικής μέριμνας και φρο-

3. Η νέα οικιστική περιοχή «Παράδεισος».

4. Κεντρικό κτίριο της Παιδόπολης. Στεγάζει χρήσεις παιδείας και πολιτισμού: ΚΔΑΠ, τμήματα εικαστικών και το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Δήμου Ωραιοκάστρου.

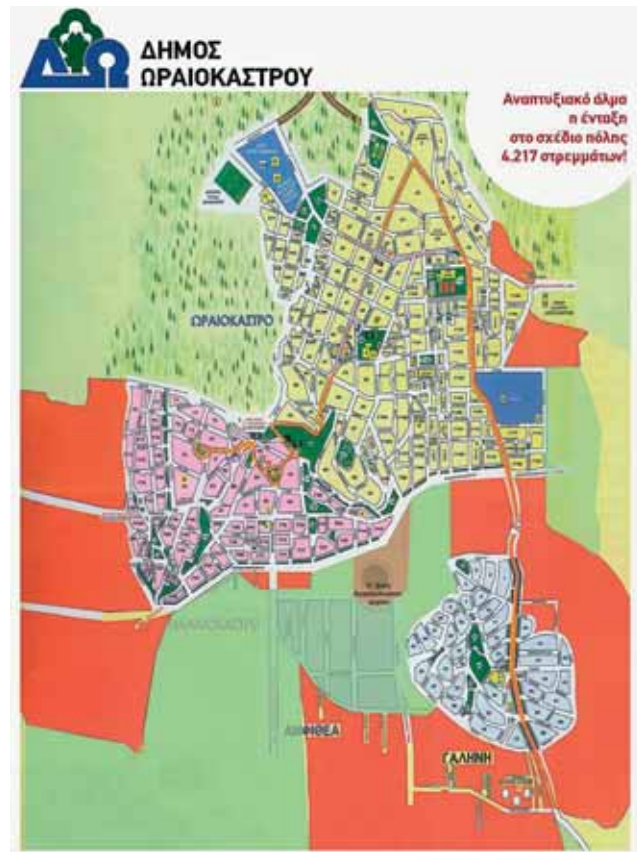

Η ορκωμοσία του Δημάρχου Ν. Μπάτου μετά την τέταρτη κατά σειρά εκλογή του (2006) και των δημοτικών συμβούλων, που ήταν οι εξής: Αναστασιάδου Ελισσάβετ, Ανδρεάδου Χρυσούλα, Αταμιάν Μπέδρος, Βλάχος Κωνσταντίνος, Ιπλικτσόγλου-Υφαντίδου Αικατερίνη, Ισχνόπουλος Παναγιώτης, Ιωσηφίδης Κυριάκος, Κανταρτζής Ενώγγελο, Καρασαββίδης Δημήτριος, Καρύδης Αθανάσιος, Κέπετζη Ειρήνη, Κοτίδης Παναγιώτης, Μπάμπας Γεώργιος, Μπάτος Αστέριος, Παπακωνσταντίνου Γεώργιος, Παρπόρης Φώτιος, Πολυχρονίδης Αναστάσιος, Σταρίδης Σπυρίδων, Τσακίρης Παντελεήμων, Τσαμεσιδής Αντώνιος, Χαραβόπουλος Χρήστος.

ντίδας. Η πράξη εφαρμογής για την επέκταση του σχεδίου, που, όπως είδαμε, είχε εγκριθεί ύστερα από πολλές προσπάθειες των κοινοτικών συμβουλίων το 1994, είχε καταρπαστεί με παλαιά δεδομένα. Ανταναιλούσε τα δεδομένα μιας άλλης εποχής, με πολύ μικρότερο πληθυσμό και διαφορετική αντίληψη για τις κοινωνικές ανάγκες. Γι' αυτό, δεν προέβλεπε επαρκείς χώρους για σχολική στέγη και άλλες ανάγκες, όπως αυτές που προαναφέρθηκαν. Υπήρξε ευτυχής συγκυρία ότι στην περιοχή υπήρχαν κενά οικοπέδα ιδιοκτησίας του Δημοσίου, η οποία παρείχε στον Δήμο Ωραιοκάστρου πεδίο –δύσκολων ασφαλώς και χρονοβόρων– αγώνων, για να αποκτήσει με παραχώρηση την κυριότητά τους, προκειμένου να δημιουργηθούν στα οικοπέδα αυτά οι αναγκαίες σχολικές και κοινωνικές κτιριακές υποδομές. Ο Δήμος Ωραιοκάστρου υποστήριξε ως πάγια θέση την ανάγκη της παραχώρησης όλων των οικοπέδων του Δημοσίου στην τοπική αυτοδιοίκηση. Χάρη στον έγκαιρο και προβλεπτικό χαρακτηρισμό από τη δημοτική αρχή 18 οικοπέδων του Δημοσίου για κοινόχρηστες ανάγκες και εξαιτίας της αστραπιαίας αντίδρασης της αποφεύχθηκε άλλωστε η απώλεια των οικοπέδων αυτών, όταν αφηνδιστικά το Δημόσιο τα αντάλλαξε με περιουσιακά στοιχεία της Ι.Μ. Βατοπεδίου. Σε άλλες τρεις περιπτώσεις, στις οποίες τα οικοπέδα είχαν ήδη μεταβιβαστεί σε ιδιωτική εταιρεία –που έλαβε άδεια οικοδόμησης– η αντίδραση του Δήμου οδήγησε σε έγκαιρη ακύρωση της άδειας αυτής από την Πολεοδομία. Δεν είναι μεγάλος ο κατάλογος των δήμων που έχουν να επιδείξουν ανάλογη ευτυχή κατάληξη.

Ο αριθμός των μαθητών λυκείου αυξήθηκε κατά 65% από το 2003 μέχρι το 2008. Ανάλογη υπήρξε η αύξηση και στις άλλες βαθμίδες. Το 2008 τα δύο λύκεια είχαν 560 μαθητές, τα τρία γυμνάσια 786 μαθητές και τα έξι δημοτικά 1.989 μαθητές⁴. Έτσι, εξηλούνται οι πυκνές εξελίξεις στον τομέα της σχολικής στέγης: Προστέθηκαν αίθουσες διδασκαλίας στο 1ο Λύκειο Ωραιοκάστρου και στο 1ο Δημοτικό

Με πορτοκαλί χρώμα απεικονίζονται οι περιοχές που εντάχθηκαν στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο. Με πράσινο χρώμα απεικονίζονται οι περιοχές που η ένταξη τους ζητήθηκε από τον Δήμο Ωραιοκάστρου πριν, στη διάρκεια και μετά την εκπόνηση της μελέτης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου. Πρόκειται κυρίως για τις περιοχές γύρω από τις αρχαιολογικές τούμπες, οι οποίες αποδεσμεύθηκαν πλέον από την κήρυξή τους ως αρχαιολογικών χώρων, και τις περιοχές που υπολείπονται μέχρι το φυσικό όριο της Συμμαχικής Οδού, ώστε να μην παραμείνουν αδόμητοι θύλακες και διακόπτεται η πολεοδομική συνέχεια.

⁴ Βάσει στοιχείων της Ένωσης Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Δήμου Ωραιοκάστρου.

*Ο ανισόπεδος κόμβος
συνδέει το Ωραιόκαστρο
με το πολεοδομικό
συνκρότημα
της Θεσσαλονίκης
και με το δίκτυο
της Εγνατίας Οδού
αναβαθμίζοντας
τον οδικό άξονα
και επιτρέποντας
τη γρήγορη και ασφαλή
μετακίνηση
των πολιτών.*

Σχολείο Παλαιοκάστρου. Εγκαινιάστηκε το 2ο Λύκειο Ωραιοκάστρου, το 2ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιοκάστρου, το 4ο Νηπιαγωγείο Ωραιοκάστρου και το 5ο Νηπιαγωγείο στην περιοχή της Γαλήνης (εργατικές κατοικίες). Επίσης, κατασκευάστηκε το 6ο ολοήμερο Νηπιαγωγείο στην περιοχή Πεύκα (νότια από την Παιδόπολη Άγιος Δημήτριος). Υπό κατασκευή βρίσκεται το 4ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρου, ενώ προστίθενται αίθουσες στο 1ο Λύκειο Ωραιοκάστρου και στο 3ο Γυμνάσιο Παλαιοκάστρου.

Στις κτιριακές υποδομές προστέθηκε το κτίριο διοίκησης *Ιωάννης Καποδίστριας*, η λειτουργία του οποίου άρχισε το 2009. Στεγάζει το ΚΑΠΗ, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη, τη Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας και την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Ωραιοκάστρου. Στο Παλαιοκαστρο έχει οικοδομηθεί κτίριο για πολλές λειτουργίες, που φέρει το όνομα *Παύλος Μελάς*. Έχει εμβαδόν 1500 τ.μ. και αναπτύσσεται σε τρεις ορόφους. Περιλαμβάνει αίθουσα θεατρικών και κινηματογραφικών παραστάσεων 300 θέσεων, αίθουσα ΚΑΠΗ, αίθουσα δημοτικής βιβλιοθήκης, χώρους για τις δράσεις του Πολιτιστικού Οργανισμού (θεατρικά, χορευτικά και τα εικαστικά τμήματα

του Δήμου), καθώς και για το τμήμα του Δήμου που ασχολείται με την κοινωνική πολιτική.

Στο Κονταξοπούλειο Δημοτικό Γυμναστήριο (που περιλαμβάνει γήπεδα ποδοσφαίρου 5x5 και τένις) κατασκευάστηκαν κερκίδες με σκέπαστρο στο κολυμβητήριο. Στη Γαλήνη ξεκίνησε η κατασκευή αθλητικού και πολιτιστικού χώρου, με κλειστό γυμναστήριο, θέατρο, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων κτλ. σε οικόπεδο 4,5 στρέμματα.

Στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος –και πέρα από τις συστηματικές δεινδροφυτεύσεις και την προστασία του δάσους– προστέθηκε νέο φράγμα στην τεχνητή λίμνη του *Καλόγερου*, ώστε να συγκεντρώνεται το νερό της βροχής, με το οποίο γίνεται πόσιμα σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν έργα προστασίας ρεμάτων (ρέμα Παπά: Αργοναυτών και Φιλελλήνων, ρέμα Μπάριμπα: οδός Καραϊσκάκη), ώστε να αποτελέσουν χώρους πρασίνου.

Ένα ζήτημα περιβαλλοντικής προστασίας, το οποίο απασχόλησε επί πολλά χρόνια την τοπική αυτοδιοίκηση, είναι η αποσυμφόρηση του Κέντρου Υπέρ-Υψηλής Τάσης, η οποία θα επιτευχθεί με την εν εξελίξει μεταφορά του στην Ασσηρό. Το Κέ-

*Με τη δημιουργία
του σύγχρονου δρόμου
Ωραιοκάστρου-Θεσσαλονίκης
επιτεύχθηκε η ταχεία
και ασφαλής σύνδεση
με το κέντρο της Θεσσαλονίκης
και την Περιφερειακή Οδό,
με άμεση μείωση
του οικονομικού
και χρονικού κόστους
μετακίνησης και
μακροχρόνιο όφελος
στην ποιότητα ζωής
των κατοίκων.*

Τα τελευταία σπλίτια του υπάρχοντος οικισμού και ο κενός χώρος εφαρμογής του νέου σχεδίου.

Η γέφυρα της οδού Καραϊσκάκη.

ντρο αυτό τοποθετήθηκε κοντά στο Ωραιόκαστρο το 1972, με εξοπλισμό που αποκτήθηκε από την (τότε) Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας⁵. Ο Δήμος διεκδικεί να γίνουν υπόγειες όσες γραμμές θα παραμείνουν μετά τη μεταφορά του Κέντρου στην Άσσηρο.

Για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας κατασκευάστηκαν υπαίθριοι χώροι στάθμευσης στο Κονταξοπούλειο, στην οδό Κομνηνών και στην περιοχή Παράδεισος (μεταξύ Υψηλάντη και Κονταξοπούλου), ενώ προγραμματίστηκε η κατασκευή υπόγειου χώρου στάθμευσης 400 θέσεων στη θέση Αλώνια. Την κυκλοφορία, μεταξύ άλλων, διευκολύνει η Δημοτική Αστυνομία, που λειτουργεί από το 2008.

Από το 2006 η Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Ωραιοκάστρου αποτελεί μετεξέλιξη της Δημοτικής Επιχείρησης Τοπικής Ανάπτυξης Ωραιοκάστρου και δραστηριοποιείται στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, του πολιτισμού, της παιδείας και του αθλητισμού. Στην αρμοδιότητά της είναι ο Παιδικός Σταθμός στην Παιδόπολη, το πρόγραμμα της Μονάδας Κοινωνικής Μέριμνας, το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, τα τμήματα εικαστικών, το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο, το Κολυμβητήριο και οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Κονταξοπούλειου.

Η διαφύλαξη της μνήμης και η τεκμηρίωση της ιστορίας του Ωραιοκάστρου αποτέλεσαν μέλημα του Δήμου, ο οποίος προχώρησε στη δημιουργία αρχείου προφορικών

⁵ Βλ. Μακεδονία, φ. 10.3.1971, σ. 5, και φ. 29.6.1972, σ. 4.

μαρτυριών, με ηχογραφημένες και βιντεοσκοπημένες αφηγήσεις από ηλικιωμένους κυρίως κατοίκους του Δήμου Ωραιοκάστρου. Παράλληλα, έχουν συλλεχθεί έγγραφα – τα παλαιότερα χρονολογούνται το 1907– από τους ναούς, τα σχολεία, την Κοινότητα Ωραιοκάστρου και άλλες πηγές. Με τη βοήθεια των δημοτών συγκεντρώνεται φωτογραφικό υλικό, το οποίο θα εκτίθεται στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Ωραιοκάστρου.

Το δημοτικό κτίριο «Ιωάννης Καποδίστριας» οικοδομήθηκε σε οικόπεδο 1.500 τ.μ. περίπου, το οποίο ο Δήμος Ωραιοκάστρου εξασφάλισε δωρεάν από τη Διεύθυνση Γεωργίας. Στους χώρους του, που καλύπτουν 900 τ.μ., στεγάζει το ΚΑΠΗ Ωραιοκάστρου, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη, τη Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας και την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Ωραιοκάστρου.

Το δημοτικό κτίριο «Πάυλος Μελάς» οικοδομήθηκε σε οικόπεδο 1.424 τ.μ. στον ανοικτό χώρο Παλαιοκάστρου. Περιλαμβάνει τρεις ορόφους που στεγάζουν αίθουσα θεατρικών και κινηματογραφικών παραστάσεων 300 θέσεων, τους χώρους του ΚΑΠΗ, αίθουσα δημοτικής βιβλιοθήκης, χώρους για τις δράσεις του Πολιτιστικού Οργανισμού και αίθουσες για τα τμήματα κοινωνικής πολιτικής.

14.5. Αντί επιλόγου: Όταν γραφόταν αυτό το βιβλίο...

Η σχέση ανάμεσα στο Παρόν και την Ιστορία απασχόλησε πολλούς ιστοριογράφους αλλά και κοινωνικούς επιστήμονες. Σήμερα γίνεται δεκτό ότι η Ιστορία δεν είναι κάτι που αφορά μόνο το παρελθόν. Αν αφορούσε μόνο το παρελθόν, ίσως να είχε εξαφανιστεί. Αντίθετα, οι ιστοριογραφικές σπουδές ανθίζουν. Στην πραγματικότητα, όλοι πιστεύουμε ότι η ιστοριογραφία μπορεί να έχει χρησιμότητα για το μέλλον, αν και όχι με την έννοια της *διδασκαλίας*. Όπως γνωρίζουμε από το σχολείο, η ιστορία που *διδάσκει* γίνεται γρήγορα βαρετή. Ωστόσο, και η ιστορική αφήγηση, που δεν έχει να μας μάθει τίποτε, θα μπορούσε να θεωρηθεί περιττή. Αλλού μπορεί να εντοπιστεί η χρη-

σιμότητα. Όποιος ασχολείται με την τρέχουσα πραγματικότητα, με σκοπό να την αλλάξει, θα δρα αποτελεσματικότερα, αν γνωρίζει πώς σχηματίστηκε η πραγματικότητα αυτή, ποιες φάσεις πέρασε, ποιες δυνάμεις επέδρασαν για τις μεταβολές που υπέστη. Ο μετασχηματισμός του φεουδαρχικού συνουσιασμού σε μια κοινωνία μικροϊδιοκτητών αγροτών χρωσμένων στις τράπεζες, ο μετασχηματισμός αυτής της αγροτικής κοινωνίας σε τουριστικό θέρετρο, ο μετασχηματισμός του θερέτρου σε προάστιο, ο μετασχηματισμός του προαστίου σε μια πόλη με ευρωπαϊκό χρώμα και δεκάδες χιλιάδες κατοίκους ήταν οι φάσεις που παρακολούθησαμε στο κείμενο αυτό, το οποίο τελειώνει σε λίγες γραμμές.

Το 1ο Λύκειο Θεσσαλονίκης.

Υπάρχουν και άλλα ζητήματα μετασχηματισμού, στα οποία δεν επιμείναμε και περιμένουν τον μελλοντικό ερευνητή. Τέτοιο θέμα είναι η Παιδόπολη *Άγιος Δημήτριος*, η οποία αποτέλεσε ίδρυμα εσωτερικής φροντίδας, για παιδιά που είχαν ανάγκη από προστασία. Στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου 15.000 παιδιά από κοινότητες που ενεπλάκησαν άμεσα σε αυτόν συγκεντρώθηκαν σε 54 παιδοπόλεις. Υπό τις χαλεπές συνθήκες της εποχής στα παιδιά αυτά εξασφαλίστηκε επαρκής τροφή (η πλειονότητα των παιδιών στην Ελλάδα δεν είχε εξασφαλισμένο καθημερινό σιτηρέσιο 2.700 θερμίδων που δινόταν στις παιδοπόλεις), ένδυση, μόρφωση και επαγγελματική άσκηση, καθώς και ιατρική παρακολούθηση. Τα χρήματα συγκεντρώνονταν με ερόνους

της Προνοίας Βορείων Επαρχιών⁶. Η παιδόπολη *Άγιος Δημήτριος* στο Ωραιόκαστρο εγκαινιάστηκε με τη δέουσα μεγαλοπρέπεια από τη βασίλισσα Φρειδερίκη, που επισκέφθηκε για τον λόγο αυτόν τη Θεσσαλονίκη, στις 10 Φεβρουαρίου 1959⁷. Στην παιδόπολη αυτήν προωθούνταν τα παιδιά που μπορούσαν να σπουδάσουν, με τον όρο όμως να προάγονταν σε κάθε τάξη με βαθμό δεκαεφτά και μισό τουλάχιστον, και όχι δεκαεφτά⁸. Η ανάγκη του ιδρύματος αυτού –όπως και των παρόμοιων ιδρυμάτων, που κάποτε υπήρξαν απαραίτητα, όπως διαβεβαιώνουν οι πρώην τροφομοί τους⁹– σταδιακά εξέλιπε. Τα τελευταία χρόνια ο Δήμος Ωραιόκαστρου καταβάλλει συστηματικές και αποτελεσματικές προσπάθειες για τη βαθμιαία ένταξη των χώρων του ιδρύματος

Το νέο αυτοματοποιημένο κέντρο διαλογής των ΕΑΤΑ βρίσκεται στην περιοχή του Παλαιοκάστρου και εξυπηρετεί όλη τη Βόρεια Ελλάδα.

⁶ *Ελευθερία*, φ. 4.3.1950, σ. 4.

⁷ *Μακεδονία*, φ. 11.2.1959, σ. 3. *Ελευθερία*, φ. 11.2.1959, σ. 6.

⁸ Επιστολή κ. Περισλή Α. Λεύκα, *Καθημερινή*, φ. 10.2.2010.

⁹ Βλ. ενδεικτικά τη συστηματική έρευνα στους αποφοίτους στο Ευφροσύνη Ρούπα, «Το επιλοποιείο του Παπαφίτου Ορφανοτροφείου, 1903-1970», *Το Παπafίτου Ορφανοτροφείο και το επιλοποιείο του*, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Θεσσαλονίκη 1994, σσ. 44-70.

Το 6ο Νηπιαγωγείο Ωραιοκάστρου.

στον κοινωνικό ιστό του Ωραιοκάστρου και την αξιοποίησή τους για τις αυξανόμενες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες των δημοτών. Δυσανάλογη προς τη σημασία τους ήταν επίσης η περιορισμένη αναφορά μας στις τεχνικές σχολές του ΟΑΕΔ, ενώ δεν αναφερθήκαμε σε παραμέτρους όπως η έντονη τραπεζική παρουσία στο Ωραιοκάστρο (με επτά καταστήματα) και η εγκατάσταση αυτόματου κέντρου διαλογής των Ελληνικών Ταχυδρομείων.

Το παρόν είναι και αυτό ιστορία. Είναι βέβαια ιστορική ύλη που δε συλλαμβάνεται σε όλη την έκτασή της, διότι δεν είναι αποκρυσταλλωμένη. Ωστόσο, είναι δύσκολο για τον συντάκτη απτών των γραμμών να μην αναφέρει τις προσπάθειες της δημοτικής

αρχής για την εξάλειψη της γεωγραφικής ασυνέχειας ανάμεσα στις πολεοδομικές ενότητες του Ωραιοκάστρου, με την ένταξη νέων περιοχών στο σχέδιο. Ή τις προσπάθειες να χωροθετηθεί και να ρυμοτομηθεί το Βιοτεχνικό Πάρκο, ώστε να δημιουργηθούν υποδομές και οδικά δίκτυα και να παραμείνουν στην περιοχή οι πεντακόσιες επιχειρήσεις που λειτουργούν σε αυτό. Ή την κατασκευή ενός ανοιχτού θεάτρου 700 θέσεων στον χώρο του παλαιού λατομείου, στον παλαιό βοσκότοπο *Asia Μπουργκάς*. Είναι, άλλωστε, ένα έργο σημαντικό όχι μόνο για το Ωραιοκάστρο αλλά και για το σύνολο του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι ο παλιός αλωνότοπος μετασηματίστηκε σε εντυπωσιακό πά-

Το 1ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρου.

Το 2ο Λύκειο Ωραιοκάστρου.

κο 30 στρεμμάτων, καλυμμένο με γρασίδι και με δενδροφυτεμένο το βόρειο τμήμα του.

Στο Ωραιόκαστρο βλέπει καινείς να ανεγείρεται ένα νέο διώροφο σχολείο, το 4ο Δημοτικό Ωραιοκάστρου. Το γεγονός ότι τα έργα αυτά κατασκευάζονται, όσο το παρόν βιβλίο ετοιμαζόταν, δε μειώνει τη σημασία τους. Η κατασκευή τους είναι τμήμα μιας ενιαίας ιστορικής διαδικασίας, που ξεκινά από τα τέλη του 19ου αιώνα, όταν οι λίγοι κάτοικοι του Νταούντ Μπαλί έστησαν εκ των ενόντων ένα σχολείο στον νόρθηκα της εκκλησίας και ο τσαγκάρης του οικισμού διέθεσε στα παιδιά το σπίτι του. Όταν γραφόταν αυτό το βιβλίο, είχε παραδοθεί το έργο επέκτασης του παλαιού πέτρινου Γυμνασίου Παλαιοκάστρου

και προχωρούσαν οι κατασκευές νέων αιθουσών στο Λύκειο Ωραιοκάστρου.

Στην παρούσα μελέτη, που στηρίχθηκε κυρίως στα αρχεία του Δήμου Ωραιοκάστρου, ο συγγραφέας εξοικειώθηκε αναγκαστικά με τους παλαιότερους κατοίκους που δεν υπάρχουν πια. Καθώς τα ονόματα των σύγχρονων δημοτικών αρχόντων απλώνονται στο χαρτί, ο ερευνητής μπορεί πια με ευχέρεια να διακρίνει τους απογόνους των παλαιών κατοίκων ανάμεσα στους νεότερους. Γνωρίζει τις τριβές και τις εντάσεις των παλαιότερων, είτε τις αφηγήθηκε είτε όχι. Τριβές και εντάσεις που οφείλονταν σε διαφορές για βοσκοτόπια, για αγρούς, για καλλιέργειες, σε αδιζίες που πυροδότησαν διακρίσεις, αντιπαλότητες

Το 1ο Γυμνάσιο Ωραιοκάστρου.

Το 2ο Γυμνάσιο Ωραιόκαστρον.

Σήμερα στο Ωραιόκαστρο λειτουργούν οκτώ νηπιαγωγεία, έξι δημοτικά σχολεία, τρία γυμνάσια, δύο λύκεια, ενώ έχει προγραμματιστεί και υλοποιείται η κατασκευή νέων σχολικών συγκροτημάτων. Λειτουργούν επίσης τρεις δημοτικοί βρεφονηπιακοί-παιδικοί σταθμοί και ένα Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (με απογευματινό ωράριο).

και συγκρούσεις που κανείς πια δε θυμάται. Ύστερα από πενήντα ή εκατό χρόνια, ούτε οι σημερινές αντιπαλότητες θα έχουν κανένα άξονα αναφοράς, παρά μόνο για τον ιστοριογράφο του μέλλοντος, που θα διορθώσει τα λάθη εκείνου που χαράσσει αυτές τις γραμμές, θα τονίσει όσα παρέλειψε, θα δώσει έμφαση σε άλλα σημεία.

Το 2011 συμπληρώνονται 150 χρόνια από τότε που έχουμε την πρώτη είδηση για τον νεότερο οικισμό του Νταούντ Μπαλί και

Το 3ο Γυμνάσιο Ωραιόκαστρον.

Το 4ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρου.

85 χρόνια από την ίδρυση της Κοινότητας Ωραιοκάστρου. Με κατάληξη τη σημερινή διοίκηση του Δήμου, πολλοί μόχθησαν για τον πληθυσμό αυτού του τόπου, ο οποίος ξεκίνησε ως μικρός και αραϊός οικισμός και κατέληξε σε σύγχρονη πόλη. Τώρα, όμως, στο τέλος πια της αφήγησης, ο συγγραφέας δεν μπορεί να μη θαυμάσει τον ευφυή εκείνο Ωραιοκαστρίτη –όποιος και αν ήταν– ο οποίος επέλεξε τον θρύλο του Ωραιού Κάστρου, τον θρύλο της περιγίππισσας του Πόντου, που πέθανε πολεμώντας

τον εχθρό. Αν ήταν απαραίτητος ο θρύλος στα δύσκολα εκείνα χρόνια, φάνηκε σε αυτήν την εξιστόρηση. Σήμερα, όλοι γνωρίζουν ότι το Ωραιο Κάστρο δε βρίσκεται πια στον Πόντο. Μπορούμε, όμως, να το αναζητήσουμε στη σκιά του Σεβρί τέπε, του βουνού χωρίς όνομα, που πριν από μερικούς αιώνες το ονόμαζαν *Καραντάγ*. Ο θρύλος εκπλήρωσε τον προορισμό του. Η περιγίππισσα νίκησε τους εχθρούς και το Ωραιοκάστρο έγινε μια όμορφη πόλη.

Δημοτικό Σχολείο Γαλήνης.